

REGLUR

um ársreikninga lífeyrissjóða.

I. KAFLI

Gildissvið.

1. gr.

Reglur þessar gilda um lífeyrissjóði sem starfa samkvæmt sérstökum lögum og lífeyrissjóði sem veita viðtöku eða hafa veitt viðtöku iðgjaldi á grundvelli laga nr. 55/1980.

II. KAFLI

Almenn ákvæði.

2. gr.

Ársreikning skal semja fyrir hvert reikningsár. Einnig skal semja skýrslu stjórnar sem ásamt ársreikningi myndar eina heild. Ársreikningur skal hafa að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, fjárstreymisyfirlit og skýringar.

3. gr.

Ársreikningur skal gerður í samræmi við lög, reglur og góða reikningsskilavenju og gefa glögga mynd af breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris á reikningsárinu og efnahag í lok þess. Nægi ákvæði laga eða góð reikningsskilavenja ekki til að gefa glögga mynd af breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris og efnahag skal veita frekari upplýsingar í skýringum.

Ársreikningur skal settur upp með hliðstæðum hætti frá ári til árs nema sérstakar aðstæður gefi tilefni til annars. Breytingar skulu tilgreindar og rökstuddar í skýringum.

4. gr.

Ársreikningurinn skal gerður í því formi sem fyrir er mælt í viðauka I, sem er hluti af þessum reglum, og skal heiti liða og röð þeirra vera eins og þar segir.

Sameina má liði er nema óverulegum fjárhæðum öðrum liðum.

Frekari greiningu má gera undir einstökum liðum sé það nauðsynlegt til að gera reikningsskilin gleggri og að því tilskildu að heiti tilgreindra liða sé ekki breytt né röð þeirra.

Fjárstreymisyfirlit skal gert sem sjóðstreymi, en í því skal m.a. gerð grein fyrir inn- og útgreiðslum, ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri breytingu á handbæru fé. Í viðauka II er gerð grein fyrir skilgreiningum hugtaka í sjóðstreymisyfirliti.

5. gr.

Í yfirliti um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris og efnahagsreikningi skal birta fjárhæðir úr ársreikningi fyrra árs við hlið viðkomandi liða. Gæta skal þess að einstakir liðir séu samanburðarhæfir milli ára, en ef svo er ekki skal lagfæra liði fyrra árs og gera grein fyrir breytingum í skýringum.

Sé ekki um neina fjárhæð að ræða undir einhverjum lið skal hans getið í ársreikningnum hafi einhver fjárhæð verið þar árið áður.

6. gr.

Ef eign- eða skuldaliður heyrir undir fleiri en einn lið í viðauka I skal tengsla getið annaðhvort þar sem liðurinn er færður, eða í skýringum ef slíkt er nauðsynlegt til skilnings á ársreikningnum.

III. KAFLI

Einstakir liðir í yfirliti um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris.*Iðgjöld.*

7. gr.

Undir lið 1 *Iðgjöld* skal færa heildarfjárhæð iðgjalda og annarra framlaga, greiddra eða ógreiddra, sem skapað hafa réttindakröfur á lífeyrissjóðinn fyrir lok reikningsárs. Iðgjöldin skulu færð að fráðregnum endurgreiddum og niðurfelldum iðgjöldum.

Undir lið 1.1 *Iðgjöld sjóðfélaga* skal færa iðgjöld frá sjóðfélögum.

Undir lið 1.2 *Iðgjöld launagreiðenda* skal færa regluleg iðgjöld frá launagreiðendum.

Undir lið 1.3 *Réttindaflutningur og endurgreiðslur* skal færa samtölu fjárhæða sem greiddar hafa verið eða móttæknar vegna réttindaflutnings eða endurgreiðslu á iðgjöldum.

Undir lið 1.4 *Sérstök aukaframlög* skal færa sérstök viðbótariðgjöld launagreiðenda eða ábyrgðaraðila eða sérstök framlög frá öðrum aðilum, sem líta má á sem viðbótariðgjöld.

Lífeyrir.

8. gr.

Undir lið 2.1 *Lífeyrir* skal færa heildarfjárhæð ellilífeyris, örorkulífeyris, makalífeyris og barnalífeyris á reikningsárinu til lífeyrisþega. Í skýringum skal koma fram sundurliðun lífeyristegunda með samanburði við árið áður.

Undir lið 2.2 *Umsjónarnefnd eftirlauna* skal færa greiðslur frá umsjónarnefnd eftirlauna.

Undir lið 2.3 *Annar beinn kostnaður* vegna örorkulífeyris skal færa annan beinan kostnað svo sem vegna örorkumats og endurhæfingar.

Fjárfestingartekjur.

9. gr.

Undir lið 3 *Fjárfestingartekjur* skal færa allar fjárfestingartekjur sjóðsins.

Undir lið 3.1 *Tekjur af eignarhlutum* skal færa arð af eignarhlutum í félögum.

Undir lið 3.2 *Tekjur af húseignum* og lóðum skal færa hagnað eða tap af rekstri húseigna og lóða sjóðsins, þar með taldar reiknaðar leigutekjur af húseignum og lóðum sem lífeyrissjóðurinn á og notar fyrir eigin rekstur, þar sem það á við. Draga skal frá allan kostnað við reksturinn nema vexti sem skulu færðir meðal vaxtagjalda undir lið 4.2.

Undir lið 3.3 *Vaxtatekjur og gengismunur* skal færa vaxtatekjur, verðbætur og aðrar hliðstæðar tekjur af fjárfestingum sjóðsins, ásamt verðbótum af skuldabréfum og öðrum peningalegum eignum. Afföllum og gengisauka af skuldabréfum sem ekki eru færð við markaðsverði skal dreifa miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu. Hér skal einnig færa gengismun vegna umreiknings erlendra gjaldmiðla í íslenskar krónur og skal hans getið sérstaklega í skýringum.

Undir lið 3.4 *Tekjur vegna matsbreytinga á fjárfestingum* skal færa hækkun á bókfærðu verði þessara eigna í lok reikningsársins, sbr. ákvæði 28. gr., frá bókfærðu verði þeirra í upphafi reikningsársins, sem ekki ber að færa undir aðra liði. Hafi verið fjárfest á reikningsárinu skal miða við kostnaðarverð fjárfestingar.

Undir lið 3.5 *Hagnaður af sölu fjárfestinga* skal færa hreinan hagnað af sölu fjárfestinga. Hagnaðurinn er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs á söludegi.

Undir lið 3.6 *Reiknaðar tekjur eða gjöld vegna verðlagsbreytinga* skal færa áhrif verðlagsbreytinga á peningalegar eignir og skuldir miðað við breytingu á vísitölu neysluverðs, sbr. 34. gr. Mótfærslan við reiknuð áhrif verðlagsbreytinga skal færð á lið 10, matsbreytingar, í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Fjárfestingargjöld.

10. gr.

Undir lið 4 *Fjárfestingargjöld* skal færa öll fjárfestingargjöld sjóðsins.

Undir lið 4.1 *Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður* skal færa kostnað á reikningsárinu við umsýslu og stjórnun vegna fjárfestinga sjóðsins.

Undir lið 4.2 *Vaxtagjöld* skal færa vaxtagjöld, verðbætur og gengismun af skuldum. Hér færist einnig innlausn affalla eða gengisauka af skuldum, sem ekki eru færðar til markaðs-virðis, og skal dreifa innlausninni miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Undir lið 4.3 *Gjöld vegna matsbreytinga á fjárfestingum* skal færa lækkun á bókfærðu verði þessara eigna í lok reikningsársins, sbr. ákvæði 28. gr., frá bókfærðu verði þeirra í upphafi reikningsársins sem ekki ber að færa undir aðra liði. Hafi verið fjárfest á reikningsárinu skal miða við kostnaðarverð fjárfestingar.

Undir lið 4.4 *Tap af sölu fjárfestinga* skal færa hreint tap af sölu fjárfestinga. Tapið er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs á söludegi.

Rekstrarkostnaður.

11. gr.

Undir lið 5 *Rekstrarkostnaður* skal færa rekstrarkostnað sjóðsins, annan en skrifstofu- og stjórnunarkostnað samkvæmt lið 4.1 og beinan kostnað vegna örorkulífeyris samkvæmt lið 2.3. Með hugtakinu *skrifstofu- og stjórnunarkostnaður* er fyrst og fremst átt við starfsmannakostnað, leigukostnað, þ.m.t. reiknaðan leigukostnað af eigin húsnæði, kostnað við skrifstofubúnað og afskriftir á eignum, sem færðar eru undir eignalið 4.1 í efnahags-reikningi og annan almennan skrifstofukostnað.

Undir lið 5.1 *Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður* skal færa skrifstofu- og stjórnunar-kostnað annan en samkvæmt lið 4.1.

Undir lið 5.2 *Annar rekstrarkostnaður* skal færa annan rekstrarkostnað en samkvæmt liðum 2.3, 4.1 og 5.1.

Aðrar tekjur.

12. gr.

Undir lið 6 *Aðrar tekjur* skal færa reglulegar tekjur sem ekki eru taldar annars staðar. Í skýringum skal gerð grein fyrir þessum lið.

Önnur gjöld.

13. gr.

Undir lið 7 *Önnur gjöld* skal færa áður ótalin regluleg gjöld og skal nánari grein gerð fyrir honum í skýringum. Hér skal einnig færa niðurfærslu á kröfum sbr. 32. gr.

Óreglulegar tekjur og gjöld.

14. gr.

Undir lið 9 *Óreglulegar tekjur og gjöld* skal færa óreglulegar tekjur undir lið 9.1 og óregluleg gjöld undir lið 9.2. Þessir liðir taka til atvika og viðskipta sem eru óvenjuleg og óvænt og varða ekki meginstarfsemi sjóðsins, enda sé um verulegar fjárhæðir að ræða.

Gerð skal nánari grein fyrir þessum liðum í skýringum.

Matsbreytingar.

15. gr.

Undir lið 10 *Matsbreytingar* skal færa endurmat fastafjármuna og önnur áhrif almennra verðlagsbreytinga á breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris og efnahag, sbr. 34. gr.

IV. KAFLI

Einstakir liðir efnahagsreiknings.

Eignir.

Óefnislegar eignir.

16. gr.

Undir lið 1 *Óefnislegar eignir* skal færa langtímakostnað og önnur óefnisleg réttindi sem aflað hefur verið gegn greiðslu. Í skýringum skal sundurliða þennan lið. Kostnað við stofnun sjóðsins má ekki eignfæra.

Fjárfestingar.

17. gr.

Undir lið 2.1 *Húseignir og lóðir* skal færa húseignir og lóðir í eigu sjóðsins, fullgerðar og í byggingu, þar með taldar fyrirframgreiðslur vegna húsbygginga eða lóða og réttinda sem þeim fylgja. Í skýringum skal sérgreina húseignir og lóðir til eigin nota.

Undir lið 2.2.1 *Verðbréf með breytilegum tekjum* skal færa framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf með breytilegum tekjum eða verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda.

Undir lið 2.2.2 *Verðbréf með föstum tekjum* skal færa framseljanleg skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Með skuldabréfum og öðrum verðbréfum er hér átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Áfallnir vextir skulu taldir með verðbréfum samkvæmt þessum lið.

Undir lið 2.2.3 *Veðlán* skal færa útlán, þ.m.t. áfallna vexti, sem veitt eru gegn veði í fasteign og lausafé sem tryggingu fyrir greiðslu. Í skýringum skal gera grein fyrir skiptingu veðlana til sjóðfélaga annars vegar og annarra hins vegar.

Undir lið 2.2.4 *Önnur útlán* skal færa útlán, þ.m.t. áfallna vexti, önnur en þau sem falla undir liði 2.2.2 eða 2.2.3. Nemi þessi liður verulegri fjárhæð skal gerð nánari grein fyrir honum í skýringum.

Undir lið 2.2.5 *Bundin innlán hjá lánastofnunum* skal færa innlán sem eru bundin lengur en 1 ár hjá þessum stofnunum. Önnur innlán skal færa undir lið 4.2.

Undir lið 2.2.6 *Aðrar fjárfestingar* skal færa fjárfestingar, þ.m.t. fullnustueignir, sem ekki eru færðar annars staðar. Nánari grein skal gerð fyrir þessum lið í skýringum nemi hann verulegri fjárhæð.

Í skýringum skal gera grein fyrir skiptingu fjárfestinga samkvæmt liðum 2.2.1-2.2.6 eftir því hvort um er að ræða innlendar eignir/kröfur eða erlendar sundurliðað á einstaka undirliði 1-6.

Í skýringum skal ennfremur gera grein fyrir markaðsverði þeirra fjárfestingaliða samkvæmt 2.2.1-2.2.6, sem ekki eru tilfærðir á markaðsverði svo fremi að það sé fyrir hendi.

Sundurliða skal í skýringum hlutabréfaeign skv. lið 2.2.1 eftir félögum og greina frá eignarhlutdeild í hverju félagi ásamt markaðsverði og bókfærðu verði.

Kröfur.

18. gr.

Undir lið 3.1 *Kröfur á launagreiðendur* skal færa heildarfjárhæð krafna á launagreiðendur svo sem iðgjaldakröfur, endurkröfur, verðbréf og kröfur vegna samninga um greiðslur sem að jafnaði eru ekki til lengri tíma en eins árs. Verðbréf og samninga til lengri tíma skal færa undir viðeigandi liði fjárfestinga.

Undir lið 3.2 *Aðrar kröfur* skal færa kröfur sem ekki falla undir aðra liði. Þegar um verulegar fjárhæðir er að ræða skal gerð grein fyrir þeim í skýringum.

Aðrar eignir.

19. gr.

Undir lið 4.1 *Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir* skal færa rekstrarfjármuni og efnislegar eignir aðrar en húseignir og lóðir undir lið 2.1 svo sem innréttingar, áhöld og búnað og fyrirframgreiðslur vegna þeirra.

Undir lið 4.2 *Sjóður og bankainnstæður* skal færa sjóð og innstæður í öllum gjaldmiðlum hjá lánastofnunum sem bundnar eru til allt að 1 árs.

Undir lið 4.3 *Aðrar eignir* skal færa eignir sem ekki falla undir aðra liði. Ef slíkar eignir eru verulegar skal gerð grein fyrir þeim í skýringum.

Fyrirframgreiddur kostnaður og áfallnar tekjur.

20. gr.

Undir lið 5 *Fyrirframgreiddur kostnaður og áfallnar tekjur* skal færa gjöld sem stofnað er til á reikningsárinu en varða síðari ár, og tekjur sem varða reikningsárið en innheimtast eftir lok þess. Áfallna vexti skal þó færa með viðeigandi eignaliðum. Ef þessi liður nemur verulegum fjárhæðum skal sundurliða hann í skýringum.

Skuldir.

Skuldbindingar.

21. gr.

Undir lið 6 *Skuldbindingar* skal færa fjárhæðir vegna skuldbindinga sem mæta eiga til teknu tapi, tilteknum skuldbindingum eða kostnaði á reikningsárinu eða frá fyrri árum þegar fjárhæð þeirra er óviss eða óvíst hvenær greiðsla fer fram. Í skýringum skal gerð grein fyrir þessum lið ef um verulega fjárhæð er að ræða.

Viðskiptaskuldir.

22. gr.

Undir lið 7.1 *Skuldir við lánastofnanir* skal færa allar skuldir sjóðsins, þ.m.t. áfallna vexti, við lánastofnanir.

Undir lið 7.2 *Skuldabréfalán* skal færa skuldabréfalán sjóðsins, þ.m.t. áfallna vexti, sem ekki ber að færa annars staðar.

Undir lið 7.3 *Aðrar skuldir* skal færa skuldir, þ.m.t. áfallna vexti, sem ekki falla undir aðra liði. Þegar um verulegar fjárhæðir er að ræða skal gerð grein fyrir þeim í skýringum.

Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur.

23. gr.

Undir lið 8 *Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur* skal færa gjöld sem varða reikningsárið en koma til greiðslu síðar, og tekjur sem innheimtar hafa verið á reikningsárinu en varða síðari reikningsár og falla ekki undir aðra liði. Áfallna vexti skal þó færa með viðeigandi skuldliðum. Verulegar fjárhæðir undir þessum lið skal sundurgreina í skýringum.

V. KAFLI

Matsreglur.

Almenn ákvæði.

24. gr.

Mat á einstökum liðum ársreikningsins skal byggt á tilhlýðilegri varkárni og skal eingöngu færa tekjur sem áunnar eru fyrir lok reikningsárs og taka tillit til allra fyrirsjáanlegra skuldbindinga sem hafa myndast á reikningsárinu eða á fyrri reikningsárum. Hliðstæðum aðferðum skal beitt við matið frá ári til árs.

25. gr.

Beita skal sömu matsaðferðum innan sama liðar ársreiknings þegar um fjárfestingar er að ræða sbr. 17. gr. Í skýringum skal greint frá þeim matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga.

Varanlegir rekstrarfjármunir o.fl.

26. gr.

Óefnislegar eignir samkvæmt lið 1, húseignir og lóðir samkvæmt lið 2.1 og varanlegir rekstrarfjármunir samkvæmt lið 4.1 skulu færðir á framreiknuðu kaup- eða kostnaðarverði. Framreiknað kaupverð er endurmetið verð samkvæmt breytingu á vísitölu neysluverðs, sbr. 34. gr.

Endurmetið kostnaðarverð eigna skv. 1. mgr., sem hafa takmarkaðan endingartíma, skal afskrifa á kerfisbundinn hátt. Óefnislegar eignir skulu þó ekki afskrifaðar á lengri tíma en fimm árum.

27. gr.

Ef raunvirði eigna skv. 26. gr. er lægra en bókfært verð þeirra og ástæður þess verða ekki taldar skammvinnar ber að færa bókfært verð þeirra niður til samræmis við hið lægra verðgildi. Niðurfærsluna skal færa undir lið 9.2 óregluleg gjöld í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Ef eignir hafa verið færðar niður og ástæður lækkunarinnar eiga ekki lengur við ber að færa bókfært verð þeirra til fyrra horfs.

Verðbréf.

28. gr.

Skuldabréf skal færa til eignar miðað við þau vaxtakjör sem um var samið þegar bréfið var keypt eða móttekið, enda séu vaxtakjörin í samræmi við það sem almennt gerist á markaði. Hafi orðið breyting á markaðsvöxtum, sem telst varanleg og er talin hafa mikil áhrif, skal taka tillit til slíkrar breytingar við mat á skuldabréfaeign og skal matsbreytingin færð undir liði 3.4 og 4.3 í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Skuldabréf skal færa með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reiknings-skiladegi. Verðbætur skal miða við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Skuldabréf í erlendum gjaldmiðli skal færa við kaupgengi gjaldmiðils í lok reikningsárs.

Óverðtryggð skuldabréf sem bera hæfilega nafnvexti miðað við vaxtakjör á markaði skal færa á nafnverði.

Við mat á skuldabréfaeign skal með hæfilegri niðurfærslu taka tillit til þeirrar tapshættu sem kann að vera fyrir hendi á uppgjörssdegi og skal færa niðurfærsluna undir lið 7 *Önnur gjöld* í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

29. gr.

Hlutabréf skal færa á framreiknuðu kaupverði eða markaðsverði, hvort sem lægra er í lok reikningsárs, sbr. þó 30. gr.

Hlutdeildarskírteini skal færa á markaðsverði í lok reikningsárs.

30. gr.

Hlutabréf sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði skal færa á markaðsverði. Með skipulegum verðbréfamarkaði er átt við eftirfarandi:

1. Verðbréfaþing Íslands og hliðstæðar kauphallir innan Evrópska efnahagssvæðisins.
2. Aðrir verðbréfamarkaðir innan Evrópska efnahagssvæðisins þar sem verðbréf ganga kaupum og sölum og sem eru opnir almennungi, starfa reglulega og eru viðurkenndir með þeim hætti sem bankaeftirlit Seðlabanka Íslands metur gildan.
3. Markaðir samkvæmt 1. og 2. lið sem staðsettir eru í ríkjum utan Evrópska efnahagssvæðisins og eru viðurkenndir með þeim hætti sem bankaeftirlitið metur gildan.

Hækkun eða lækkun á markaðsverði skal færa undir lið 3.3 í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris. Séu verðbréf sem falla undir sama lið jafnframt metin skv. 28. eða 29. gr. skal skipta viðkomandi lið í efnahagsreikningi með hliðsjón af 25. gr.

31. gr.

Þegar fjárfestingar eru færðar á framreiknuðu kaupverði skal tilgreina ætlað markaðs-verð þeirra í skýringum ársreikningsins og með sama hætti skal tilgreina framreiknað kaup-verð þeirra fjárfestinga sem færðar eru á markaðsverði.

Þegar fjárfestingar eru skráðar á skipulegum verðbréfamarkaði telst markaðsverð vera verðið á síðasta skráningardegi reikningsársins.

Kröfur.

32. gr.

Meta skal kröfur með hliðsjón af tapshættu og færa framlag í afskriftarreikning eftir niðurstöðu slíks mats. Afskriftarreikningur skal myndaður með sérstökum og almennum niðurfærslum sem draga skal frá viðkomandi liðum í efnahagsreikningi. Framlag í afskrift-arreikning skal færa undir lið 7 *Önnur gjöld* í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

33. gr.

Eignir og skuldir í erlendri mynt skulu umreiknaðar í íslenskar krónur á opinberu gengi í lok reikningsárs.

Áhrif verðlagsbreytinga.

34. gr.

Áhrif verðlagsbreytinga á rekstur og fjárhagsstöðu lífeyrissjóðs skal reikna með eftir-farandi hætti og færa í ársreikninginn, enda sé það í samræmi við góða reikningsskilavenju:

1. Áhrif verðlagsbreytinga á peningalegar eignir og skuldir skulu reiknuð og færð undir lið 3.6 í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.
2. Eignir skv. 26. og 29. gr. skulu endurmetnar með því að framreikna upphaflegt stofnverð þeirra og afskriftir til loka reikningsársins og skal breytingin færð á viðkomandi eignaliði.

Hin reiknuðu áhrif verðlagsbreytinga skulu færð á lið 10, matsbreytingar, í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Í skýringum skal gera grein fyrir útreikningi á áhrifum verðlagsbreytinga samkvæmt þessari grein.

VI. KAFLI

Skýringar.*Almenn ákvæði.*

35. gr.

Í skýringum skal veita upplýsingar um þau atriði sem tilgreind eru í II. - V. kafla.

Í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris:

Kafla III: Lið 2.1 í 8. gr., liði 3.3 - 3.6 í 9. gr., lið 6 í 12. gr., lið 7 í 13. gr. og lið 9 í 14. gr.

Í efnahagsreikningi:

Kafla IV: Lið 1 í 16. gr., liði 2.1, 2.2.3, 2.2.4 og 2.2.6 svo og 8.-10. mgr. í 17. gr., lið 3.2 í 18. gr., lið 4.3 í 19. gr., lið 5 í 20. gr., lið 6.2 í 21. gr., lið 7.3 í 22. gr. og lið 8 í 23. gr.

Við einstaka liði ársreikningsins skal vísað til viðeigandi skýringa.

36. gr.

Gera skal grein fyrir þeim aðferðum sem beitt er við mat á hinum ýmsu liðum árs-reiknings. Greint skal frá aðferðum við endurmat, afskriftir og útreikning verðbreytinga svo og við uppfærslur og niðurfærslur. Einnig skal tilgreina það gengi sem miðað er við þegar einstakir liðir eru umreiknaðir frá öðrum gjaldmiðli í íslenskar krónur.

37. gr.

Þegar fjárhæðir eru ekki samanburðarhæfar milli ára í efnahagsreikningi eða í yfirliti um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris skal í skýringum gera grein fyrir ástæðum þess og áhrifum sem það hefur á samanburðarhæfi einstakra liða.

38. gr.

Gera skal grein fyrir heildar lífeyrisskuldbindingum sjóðsins annars vegar og áföllnum lífeyrisskuldbindingum hins vegar í árslok. Lífeyrisskuldbinding skal reiknuð af tryggingastærðfræðingi eða öðrum sérfræðingi með sambærilega þekkingu, og samkvæmt viðurkenndum tryggingastærðfræðilegum reglum. Liggi ekki fyrir tryggingafræðileg athugun á fjárhag sjóðsins miðað við lok reikningsárs skal miða við framreiknaðar niðurstöður slíkrar athugunar.

Ennfremur skal gera grein fyrir mismun lífeyrisskuldbindinga samkvæmt framansögðu og hreinni eign til greiðslu lífeyris eftir að síðarnefndi liðurinn hefur verið endurmetinn með hlíðsjón af endurmati verðbréfa miðað við sambærilega ávöxtunarkröfu og beitt er við útreikning lífeyrisskuldbindinga sbr. 1. mgr. eða í samræmi við reglur sem á hverjum tíma gilda um tryggingafræðilega útreikninga á fjárhagsstöðu lífeyrissjóða.

Sundurliða skal skuldbindingar samkvæmt 1. mgr. á einstaka flokka lífeyrisskuldbindinga.

Lífeyrisskuldbindingar annars vegar og endurmetin hrein eign til greiðslu lífeyris hins vegar samkvæmt 1. mgr. skulu sýnd með eftirfarandi hætti í skýringum:

	Heild	Elli- lífeyrir	Örorku- lífeyrir	Maka- lífeyrir	Barna- lífeyrir
	m.kr.	m.kr.	m.kr.	m.kr.	m.kr.
1. Heildarskuldbinding					
2. Áfallin skuldbinding					
Hrein eign til greiðslu lífeyris					
+ endurmat v/verðbréfa					
3. Endurmetin hrein eign til greiðslu lífeyris					
+ núvirði framtíðariðgjalda					
4. Endurmetin hrein eign + núvirði framtíðariðgj.					
5. Hrein eign umfram heildarskuldbindingar					
Hrein eign umfram heildarskuldb., hlutfall af heildarskuldb.	%				
6. Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar					
Hrein eign umfram áfallnar skuldb., hlutfall af áföllnum skuldb.	%				

39. gr.

Í skýringum skal tilgreina nöfn, heimilisföng og form félaga með ótakmarkaðri ábyrgð sem sjóðurinn er aðili að. Ekki þarf að gefa þessar upplýsingar ef þær hafa óverulega þýðingu.

Eignaliðir.

40. gr.

Fyrir hvern eignaliðanna 1 *Óefnislegar eignir*, 2.1 *Húseignir og lóðir* og 4.1 *Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir* skal eftirfarandi koma fram:

1. Heildarverð í upphafi reikningsárs.
2. Viðbót á árinu.
3. Selt og niðurlagt á árinu.
4. Fært á aðra liði á árinu.
5. Endurmat á árinu.
6. Heildarverð í lok reikningsárs.
7. Afskrifað alls í upphafi reikningsárs.
8. Afskrifað og niðurfært á árinu.
9. Leiðréttingar vegna fyrri afskrifta og niðurfærslna þess sem selt er eða látið er af hendi á árinu.
10. Samanlagðar afskriftir og niðurfærslur til loka reikningsárs.
11. Bókfært verð í lok reikningsárs.

41. gr.

Upplýsa skal um síðasta opinbert fasteignamat og um váttryggingaverðmæti varanlegra rekstrarfjármuna.

Gera skal grein fyrir bókfærðu verði húseigna og lóða sem lífeyrissjóðurinn hefur til eigin nota. Noti sjóðurinn hluta húseignar skal reikna verðið hlutfallslega.

42. gr.

Tilgreina skal heildarfjárhæð lána og ábyrgða sem veittar hafa verið stjórn, framkvæmdastjóra og öðrum stjórnendum sjóðsins, sundurliðað á hvern flokk fyrir sig ásamt upplýsingum um vexti, greiðslukjör og aðra helstu skilmála.

Ákvæði 1. mgr. eiga einnig við gagnvart einstaklingum nátengdum þeim sem þar eru taldir.

Ákvæði 1. og 2. mgr. eiga ekki við ef eingöngu er um að ræða lán sambærileg þeim sem sjóðfélagar hafa fengið hvað varðar fjárhæð og kjör.

Skuldaliðir.

43. gr.

Greina skal frá samningum sem gerðir hafa verið við stjórn, framkvæmdastjóra og starfsmenn um eftirlaun og hliðstæð réttindi, og tilgreina heildarfjárhæðir. Áfallnar skuldbindingar sjóðsins vegna þessa skulu sundurliðaðar á stjórn, framkvæmdastjóra og aðra stjórnendur annars vegar og aðra starfsmenn hins vegar.

44. gr.

Veita skal upplýsingar um þann hluta áhvílandi lána sem á hverju ári fellur til greiðslu næstu fimm árin frá lokum reikningsárs og það sem fellur til greiðslu síðar.

45. gr.

Hafi lífeyrissjóður sett eignir að veði skal veita upplýsingar um fjárhæð veðsetninganna og bókfært verð veðsettra eigna sundurliðað eftir eignum.

46. gr.

Gera skal grein fyrir virkum afleiðuviðskiptum þar sem sérstaklega komi fram, fyrir hverja tegund viðskipta, fjárhæðir samninga og áhrif þeirra á ársreikninginn. Þá skal koma fram í hvaða tilgangi þeir eru gerðir svo sem til að draga úr áhrifum vaxtabreytinga, gengisbreytinga eða breytinga á markaðsverði. Tekjur og gjöld vegna þessara viðskipta eru færð undir liðum 3 *Fjárfestingartekjur* eða 4 *Fjárfestingargjöld* í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

47. gr.

Veita skal upplýsingar um aðrar fjárskuldbindingar sem ekki eru tilfærðar í efnahagsreikningi, að því leyti sem það skiptir máli við mat á fjárhagsstöðu. Hafi sjóðurinn gert leigusamninga sem nema verulegum fjárhæðum skulu slíkar skuldbindingar tilgreindar sérstaklega.

48. gr.

Greint skal frá meðalfjölda starfsmanna miðað við fullt starf á reikningsárinu og starfsmannakostnaði. Kostnaðinn skal sundurliða á laun, eftirlaun og launatengd gjöld.

Gefa skal upplýsingar um heildarfjárhæð launa og þóknana, til stjórna og framkvæmdastjóra vegna starfa í þágu lífeyrissjóðsins.

Fimm ára yfirlit.

49. gr.

Ársreikningur skal hafa að geyma yfirlit með helstu niðurstöðutölum og kennitölum úr rekstri og efnahag sjóðsins í heild á reikningsárinu og samsvarandi upplýsingum fjögurra undangenginna reikningsára. Í yfirlitinu skal að lágmarki koma fram:

1. Lífeyrisbyrði.
2. Kostnaður í % af iðgjöldum.
3. Kostnaður í % af eignum.
4. Kostnaður á hvern virkan sjóðfélaga.
5. Raunávöxtun miðað við neysluverðsvísitölu.
6. Hrein raunávöxtun.
7. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.
8. Fjöldi virkra sjóðfélaga.
9. Fjöldi lífeyrisþega.
10. Stöðugildi á árinu.
11. Hlutfallsleg skipting lífeyris:
 - Ellilífeyrir %
 - Örorkulífeyrir %
 - Makalífeyrir %
 - Barnalífeyrir %

Upplýsingar skv. 1. mgr. skulu eins og frekast er unnt vera sambærilegar milli ára. Þess skal getið sérstaklega ef svo er ekki og ástæða þess. Sé ekki unnt að birta tölur sem bera má saman milli ára er heimilt að birta yfirlit yfir skemmra tímabil en fimm ár. Í viðauka II er nánari grein gerð fyrir skilgreiningum kennitalna samkvæmt 1. mgr.

VII. KAFLI

Skýrsla stjórnar.

50. gr.

Í skýrslu stjórnar með ársreikningi skal upplýsa um atriði sem eru mikilvæg við mat á fjárhagslegri stöðu lífeyrissjóðs og breytingu hennar á reikningsárinu og ekki koma fram í yfirliti um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikningi, fjárstreymisyfirliti eða í skýringum, nema sérstakar ástæður séu til að ætla að slíkt geti skaðað lífeyrissjóðinn. Einnig skal veita upplýsingar um mikilvæg atvik sem orðið hafa eftir lok reikningsársins og um framtíðarhorfur lífeyrissjóðsins.

51. gr.

Ársreikningur ásamt skýrslu stjórnar og áritun löggilts endurskoðanda skal liggja frammi, og til afhendingar ef óskað er, á afgreiðslustað sjóðsins eftir samþykkt hans. Krefjast má hóflegs gjalds fyrir afhendingu ársreikningsins sem ekki má vera hærra en nemur kostnaði sjóðsins þar að lútandi.

VIII. KAFLI

Gildistökuákvæði.

52. gr.

Reglur þessar eru settar samkvæmt heimild í 1. mgr. 1. gr. laga nr. 27/1991 um ársreikninga og endurskoðun lífeyrissjóða. Reglurnar öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda við gerð ársreiknings fyrir árið 1997. Jafnframt falla úr gildi reglur um gerð ársreiknings lífeyrissjóða frá 30. desember 1991.

Ákvæði til bráðabirgða.

Við gerð ársreiknings fyrir árið 1997 er heimilt að víkja frá ákvæðum 37. gr.

Reykjavík, 22. október 1997.

Seðlabanki Íslands,
Steingrímur Hermannsson. Þórður Ólafsson.

VIÐAUKI I

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.**1. Iðgjöld**

- 1.1 Iðgjöld sjóðfélaga
- 1.2. Iðgjöld launagreiðenda
- 1.3. Réttindaflutningur og endurgreiðslur
- 1.4 Sérstök aukaframlög

*Iðgjöld***2. Lífeyrir**

- 2.1 Lífeyrir
- 2.2 Umsjónarnefnd eftirlauna
- 2.3 Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

*Lífeyrir***3. Fjárfestingartekjur**

- 3.1 Tekjur af eignarhlutum
- 3.2 Tekjur af húseignum og lóðum
- 3.3 Vaxtatekjur og gengismunur
- 3.4 Tekjur vegna matsbreytinga á fjárfestingum
- 3.5 Hagnaður af sölu fjárfestinga
- 3.6 Reiknaðar tekjur/gjöld vegna verðlagsbreytinga

*Fjárfestingartekjur***4. Fjárfestingargjöld**

- 4.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður
- 4.2 Vaxtagjöld
- 4.3 Gjöld vegna matsbreytinga á fjárfestingum
- 4.4 Tap af sölu fjárfestinga

*Fjárfestingargjöld***5. Rekstrarkostnaður**

- 5.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður
- 5.2 Annar rekstrarkostnaður

*Rekstrarkostnaður***6. Aðrar tekjur****7. Önnur gjöld****8. Hækkun á hreinni eign fyrir óreglulega liði og matsbreytingar****9. Óreglulegar tekjur og gjöld**

- 9.1 Óreglulegar tekjur
- 9.2 Óregluleg gjöld

*Óreglulegar tekjur - gjöld***10. Matsbreytingar****11. Hækkun á hreinni eign á árinu****12. Hrein eign frá fyrra ári****13. Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris**

EFNAHAGSREIKNINGUR

EIGNIR

1. Óefnislegar eignir

2. Fjárfestingar

2.1 Húseignir og lóðir

2.2 Aðrar fjárfestingar

2.2.1 Verðbréf með breytilegum tekjum

2.2.2 Verðbréf með föstum tekjum

2.2.3 Veðlán

2.2.4 Önnur útlán

2.2.5 Bundin innlán hjá lánastofnunum

2.2.6 Aðrar fjárfestingar

3. Kröfur

3.1 Kröfur á launagreiðendur

3.2 Aðrar kröfur

4. Aðrar eignir

4.1 Rekstrarfjármunir og aðrar efnislegar eignir

4.2 Sjóður og bankainnstæður

4.3 Aðrar eignir

5. Fyrirframgreiddur kostnaður og áfallnar tekjur

Eignir samtals

SKULDIR

6. Skuldbindingar

7. Viðskiptaskuldir

7.1 Skuldir við lánastofnanir

7.2 Skuldabréfalán

7.3 Aðrar skuldir

8. Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur

Skuldir samtals

HREIN EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS

SJÓÐSTREYMI

1. Inngreiðslur

- 1.1 Iðgjöld
- 1.2 Fjárfestingartekjur
- 1.3 Aðrar tekjur
- 1.4 Afborganir verðbréfa
- 1.5 Seld verðbréf með breytilegum tekjum
- 1.6 Seld verðbréf með föstum tekjum
- 1.7 Lækkun á bundnum innlánnum (> 1 ár)
- 1.8 Seldar aðrar fjárfestingar
- 1.9 Lækkun á kröfum
- 1.10 Lækkun á bankainnstæðum (> 3 mán. ≤ 1 ár)
- 1.11 Aðrar inngreiðslur

2. Útgreiðslur

- 2.1 Lífeyrir
- 2.2 Fjárfestingargjöld
- 2.3 Rekstrarkostnaður án afskrifta
- 2.4 Önnur gjöld
- 2.5 Hækkun á kröfum
- 2.6 Hækkun á bankainnstæðum (> 3 mán. ≤ 1 ár)
- 2.7 Aðrar útgreiðslur

3. Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu (1. - 2.)**4. Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting**

- 4.1 Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum
- 4.2 Kaup á verðbréfum með föstum tekjum
- 4.3 Ný veðlán og útlán
- 4.4 Hækkun á bundnum innlánnum (> 1 ár)
- 4.5 Aðrar fjárfestingar, sbr. þó lið 4.6
- 4.6 Húseignir og lóðir

5. Hækkun á handbæru fé (3. – 4.)**6. Handbært fé í ársbyrjun****7. Handbært fé í árslok**

VIÐAUKI II

Skilgreiningar á hugtökum í sjóðstreymisyfirliti sbr. 4. gr. reglnanna.

Eftirfarandi skilgreiningar eru til leiðbeiningar við samningu sjóðstreymis samkvæmt 4. mgr. 4. gr. reglnanna, sbr. ennfremur sjóðstreymisyfirlit í viðauka I. Tilvísun til einstakra sjóðstreymisliða miðast við þá liði sem fram koma á yfirliti um sjóðstreymi, sbr. viðauka I.

1. Handbært fé.

Handbært fé, sbr. liði 6 og 7, er samheiti fyrir seðla og mynt, bankainnstæður og skammtímaverðbréf. Með bankainnstæðum er átt við óbundnar innstæður á tékkareikningum, sparisjóðsbókum og aðrar innstæður hjá fjármálastofnunum, sem ekki eru háðar takmörkunum á notkun, svo og bankainnstæður, sem bundnar eru til þriggja mánaða eða skemmri tíma. Með skammtímaverðbréfum er átt við markaðsverðbréf með 3ja mánaða eða skemmri eftirstöðvatíma.

2. Inngreiðslur.

Liðir 1.1 - 1.3 sýna innborganir á handbæru fé, sem stafa frá einstökum liðum á yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Liðir 1.4 - 1.11 sýna innborganir á handbæru fé, sem stafa frá einstökum liðum efnahagsreiknings að undanskildum skammtímaverðbréfum sbr. skilgreiningu í 1. tölulið hér að ofan. Liðir 1.7, 1.9 og 1.10 sýna þó eingöngu nettó lækkun.

3. Útgreiðslur.

Liðir 2.1 - 2.4 sýna útborganir á handbæru fé, sem ráðstafað er vegna einstakra liða á yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Liðir 2.5 - 2.7 sýna útborganir á handbæru fé, sem ráðstafað er vegna einstakra liða efnahagsreiknings, annarra en fjárfestinga sbr. 2. tölulið efnahagsreiknings. Liðir 2.5 og 2.6 sýna þó eingöngu nettóhækkun.

4. Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting.

Liðir 4.1 - 4.6 sýna útborganir á handbæru fé, sem ráðstafað er til kaupa á verðbréfum og til annarrar fjárfestingar sem tilfærð er undir tölulið 2 í efnahagsreikningi en þó að undanskildum skammtímaverðbréfum sbr. skilgreiningu í 1. tl. hér að ofan. Liður 4.4 sýnir þó eingöngu nettóhækkun.

VIÐAUKI III

Skilgreiningar á kennitölum sbr. 49. gr. reglnanna.

Eftirfarandi skilgreiningar eru til leiðbeiningar við gerð kennitalna samkvæmt 49. gr. reglnanna. Tilvísun til einstakra tekju- og gjaldaliða miðast við þá liði sem fram koma á yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sbr. viðauka I.

1. Lífeyrisbyrði.

Reiknast sem hlutfall lífeyris, sbr. lið 2, af iðgjöldum, sbr. lið 1.

2. Kostnaður í % af iðgjöldum.

Reiknast sem hlutfall kostnaðar, þ.e. rekstrarkostnaður, sbr. lið 5, og önnur gjöld, sbr. lið 7, umfram aðrar tekjur, sbr. lið 6, af iðgjöldum, sbr. lið 1. Óreglulegar tekjur/gjöld, sbr. lið 9, eru undanskilin.

3. *Kostnaður í % af eignum.*

Reiknast sem hlutfall kostnaðar, þ.e. rekstrarkostnaður, sbr. lið 5, og önnur gjöld, sbr. lið 7, umfram aðrar tekjur sbr. lið 6, af meðaltali hreinnar eignar í ársbyrjun og árslok, sbr. liði 12 og 13 á yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris. Óreglulegar tekjur/gjöld, sbr. lið 9, eru undanskilin.

4. *Kostnaður á hvern virkan sjóðfélaga.*

Reiknast sem hlutfall kostnaðar, þ.e. rekstrarkostnaður, sbr. lið 5, og önnur gjöld, sbr. lið 7, umfram aðrar tekjur, sbr. lið 6, af fjölda virkra sjóðfélaga á árinu, sbr. kennitölulið 7. Óreglulegar tekjur/gjöld, sbr. lið 9, eru undanskilin.

5. *Raunávöxtun miðað við neysluverðsvísitölu.*

Raunávöxtun eigna reiknast samkvæmt eftirfarandi formúlu:

$$r = \frac{(1+i)}{(1+j)} - 1$$

þar sem r táknar raunávöxtun; i táknar ávöxtun eigna sbr. sérstaka formúlu hér á eftir, og j táknar hækkun vísitölu á árinu. Formúla fyrir ávöxtun eigna (i) er eftirfarandi:

$$i = \frac{2F}{(A+B-F)}$$

þar sem F táknar fjárfestingartekjur nettó, þ.e. fjárfestingartekjur fyrir áhrif verðbreytingafærslu, sbr. samtölu liða 3.1 til 3.5, og að frádregnum fjárfestingargjöldum, sbr. lið 4; A táknar hreina eign til greiðslu lífeyris í ársbyrjun, sbr. lið 12, og B táknar hreina eign til greiðslu lífeyris í árslok, sbr. lið 13 á yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

6. *Hrein raunávöxtun.*

Hrein raunávöxtun reiknast með sama hætti og samkvæmt tölulið 5 hér á undan með þeirri undantekningu að frá fjárfestingartekjum nettó (F) dregst kostnaður eins og hann er skilgreindur í töluliðum 2, 3 og 4 hér á undan.

7. *Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára.*

Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára (r_5) sbr. eftirfarandi:

$$r_5 = \sqrt[5]{(1+r_1)(1+r_2) \cdots (1+r_5)} - 1$$

8. *Fjöldi virkra sjóðfélaga.*

Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald vegna mars og október á reikningsárinu.

9. *Fjöldi lífeyrisþega.*

Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fékk greiddan lífeyri vegna mars og október á reikningsárinu.

10. *Stöðugildi á árinu.*

Reiknast sem slysatryggðar vinnuvikur deilt með 52.

11. *Hlutfallsleg skipting lífeyris.*

Heildarfjárhæð lífeyris, sbr. lið 2 á yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, skipt hlutfallslega niður á eftirlaun, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri.